

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudkyň JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Ivety Postulkové v právní věci žalobce: **Centrum pro efektivní dopravu, z.s.**, IČ 228 31 860, se sídlem Praha 3, nám. Winstona Churchilla 1800/2, zast. Mgr. Ludvíkem Matouškem, advokátem, se sídlem Praha 9, Kovářská 549/12, proti žalovanému: **Správa železniční dopravní cesty**, státní organizace, IČ 709 94 234, se sídlem Praha 1, Dlážděná 1003/7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2015 č.j. 13338/2015-025,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí generálního ředitele Správy železniční dopravní cesty, státní organizace ze dne 26. 3. 2015 č.j. 13338/2015-025 a rozhodnutí Správy železniční dopravní cesty, státní organizace ze dne 25. 2. 2015 č.j. 8680/2015-O27 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do rukou jeho zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 9 800,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět přezkumu

Žalobce podal u žalovaného (dále též „SŽDC“) žádost o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*informační zákon*“), v níž žádal o poskytnutí přípravné dokumentace stavby ETCS I. koridor Kolín – Břeclav – st. hr.

Žalovaný žádost žalobce odmítl rozhodnutím ze dne 25. 2. 2015, č. j. 8680/2015-O27 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Své rozhodnutí odůvodnil tak, že poskytnutím

požadované informace by byla porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského ve smyslu ust. § 11 odst. 2 písm. c) informačního zákona, neboť zpracovatel požadované dokumentace, společnost SUDOP PRAHA a.s., se sídlem Praha 3, Žižkov, Olšanská 2643/1a, IČ 257 93 349, považuje všechna svá plnění ze smluv o dílo za díla autorská požívající ochrany podle ustanovení § 61 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“).

Dne 13. 3. 2015 podal žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, ve kterém uvedl, že dokumentace, o jejíž poskytnutí žádal, byla součástí zadávací dokumentace v zadávacím řízení na veřejnou zakázku na vyprojektování, realizaci, otestování, certifikaci a schválení stavby, pro kterou byla určena, a z tohoto důvodu se tato dokumentace stala v době pro podávání nabídek v zadávacím řízení veřejně přístupnou. Odvolání žalobce bylo rozhodnutím generálního ředitele SŽDC ze dne 26. 3. 2015 č.j. 13338/2015-025 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

Žalobou, včasně podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“ nebo „*soud*“), se žalobce domáhá, aby soud zrušil napadené rozhodnutí, eventuálně také prvostupňové rozhodnutí, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, dále aby žalovanému uložil povinnost poskytnout požadovanou informaci a nahradit žalobci náklady řízení.

II.

Žalobní námitky a vyjádření k žalobě

Podle názoru žalobce bylo odmítnutí jeho žádosti o informace nezákonné, neboť požadovaná přípravná dokumentace byla součástí zadávací dokumentace v zadávacím řízení na veřejnou zakázku na vyprojektování, realizaci, otestování, certifikaci a schválení stavby, pro kterou byla určena. Z tohoto důvodu se podle žalobce požadovaná dokumentace stala v době pro podávání nabídek v předmětném zadávacím řízení veřejně přístupnou a jejím zveřejněním (resp. žalobce měl zřejmě na mysli „jejím poskytnutím podle informačního zákona“) nedojde ani potenciálně k zásahu do práv třetích osob k předmětu práva autorského. Žalobce podpůrně poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 4. 2012, č. j. 15 Ca 89/2009-55.

Dále zdůrazňuje, že požadované informace byly vytvořeny za protiplnění z veřejných prostředků a jsou způsobilé informovat širokou veřejnost o efektivitě a modalitách rozvoje dopravních cest. Tyto varianty a předpoklady mohou být využívány k dalšímu vynakládání veřejných prostředků prostřednictvím veřejných zakázek. Znalost výchozích informací umožní účast na veřejně vedené diskuzi a debatě o variantách vývoje dopravních cest, které ovlivní řadu budoucích generací.

Žalobce tvrdí, že u pouhého zpřístupnění informací žadateli na základě veřejného práva nedochází k užití díla, jehož obsahem může být příslušná informace, jak má na mysli autorské právo. Poskytnutím informace, která má žadateli (žalobci) podle jeho slov sloužit k hodnocení a porovnání údajů o vynaložení veřejných prostředků, nikdo autorskoprávní licenci (svolení) podle žalobce nepotřebuje, protože tím nedochází k užití díla ve smyslu

práva autorského. Protože se nejedná o užití díla ve smyslu autorského zákona a protože není podle žalobce zapotřebí ani prosté svolení vykonavatele majetkových autorských práv, má žalobce za to, že informačním zákonem byla požadovaná informace apriorně vyloučena z předmětů subjektivního práva autorského z důvodu veřejného zájmu na jeho volném přístupu. Žalobce si dovede představit hypoteticky situaci, kdy žalovaný bude povinen poskytnout požadovanou informaci a dopustí se porušení smlouvy; jde k jeho tíži, jestliže nerespektuje veřejné právo.

Závěrem žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného. To totiž podle něho postrádá konkrétní odůvodnění v tom smyslu, aby bylo alespoň poukázáno na platná a účinná ustanovení příslušné smlouvy mezi zhotovitelem a objednatelem, nebo vysvětleno, z jaké konkrétní příčiny si dílo zaslouhuje té ochrany, aby žádost o informaci byla odmítnuta. Pouhý odkaz na ustanovení informačního zákona postrádá možnost přezkumu subsumpce pod příslušné ustanovení zákona.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že zpracovatelem požadované dokumentace je společnost SUDOP Praha a.s., jež všechna svá plnění ze smluv považuje za díla autorská požívající ochrany podle ustanovení § 61 autorského zákona, které stanoví, že je-li dílo vytvořené autorem na základě smlouvy o dílo, platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícimu ze smlouvy, není-li smluvně ujednáno jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy. Žalovaný poukazuje na stanovisko společnosti SUDOP Praha a.s., ve kterém ho tato společnost žádá o odmítnutí žádostí třetích osob o poskytnutí plnění ze smluv o dílo uzavřených s žalovaným, a to právě s odkazem na § 11 odst. 2 písm. c) informačního zákona. Své stanovisko opírá společnost SUDOP Praha a.s. o rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 55/2014-33.

Žalovaný je toho názoru, že neustálé opakované žádosti žalobce o informace svědčí spíše o účelovosti a snaze jejich využití ve svůj prospěch než o snaze realizovat kontrolu, jak žalovaný nakládá s veřejnými prostředky, a že se ze strany žalobce již jedná o zneužívání práva na informace. V této souvislosti odkazuje na judikaturu NSS, např. rozsudek ze dne 10. 11. 2005 č.j. 1 Afs 107/2004-48.

III. Posouzení věci

Městský soud v Praze rozhodl bez nařízení jednání, neboť s tím oba účastníci konkludentně souhlasili (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“). Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Věc posoudil takto:

V první řadě se městský soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.

V projednávané věci přistoupil žalovaný k omezení poskytnutí informace s odkazem na ust. § 11 odst. 2 písm. c) informačního zákona, podle kterého povinný subjekt informaci neposkytne, pokud by tím byla porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského.

Nad rámec toho napadené rozhodnutí pouze uvádí, že *Generální ředitel setrvává na právním názoru uvedeném v rozhodnutí o odmítnutí žádosti, dle kterého je nutné respektovat práva zpracovatele požadované dokumentace, kterým je společnost SUDOP PRAHA a.s., se sídlem Praha 3, Žižkov, Olšanská 2643/1a, PSČ 130 80, IČ 257 93 349, jež všechna svá plnění ze smluv o dílo považuje za díla autorská požívající ochrany dle ustanovení § 61 zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, které stanoví, že je-li dílo vytvořené autorem na základě smlouvy o dílo, platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li smluvně sjednáno jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy.*

Jak vyplývá ze správního spisu, generální ředitel SŽDC v podstatě doslovně převzal obsah prvostupňového rozhodnutí, aniž by zdůvodnil, proč požadovaná informace nebyla žalobci poskytnuta, anebo odůvodnění prvostupňového rozhodnutí jakkoli rozšířil. Již prvostupňové rozhodnutí se vlastně omezilo na pouhé konstatování, že zpracovatel přípravné dokumentace považuje všechna svá plnění ze smluv o dílo za autorská díla, a na citaci ustanovení § 61 autorského zákona. Žalovaný tak rezignoval na jakoukoli vlastní úvahu o tom, zda by poskytnutím požadované přípravné dokumentace byla skutečně porušena ochrana práv třetích osob k předmětu práva autorského a zda by se jednalo o užití díla nad rámec smlouvy. S námitkami žalobce ani se stanoviskem společnosti SUDOP PRAHA a.s. se na základě vlastní úvahy úplně a přesvědčivě nevypořádal. V přezkoumávané věci je proto v dalším řízení třeba, aby povinný subjekt ověřil na základě smlouvy mezi společnostmi SUDOP PRAHA a.s., která je ve věci jednoznačně dotčenou osobou ve smyslu ust. § 4 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a žalovaným, tedy smlouvy, jež nebyla součástí správního spisu předloženého soudu, jakou povahu má požadovaná dokumentace z hlediska veřejného i soukromého práva, zda, kdy a jak se stala tato požadovaná dokumentace případně veřejně přístupnou, jak tvrdí žalobce, a zda ji lze poskytnout po provedení testu proporcionality aspektů veřejného informačního práva a aspektů soukromoprávní ochrany ze strany autorského práva. Nezbytná skutková zjištění a jejich zhodnocení žalovaným povinným subjektem, tedy důvody samotného rozhodnutí, v napadeném a prvostupňovém rozhodnutí i správním spise povinného subjektu chybějí.

Městský soud v této souvislosti poukazuje na nedávný nález Ústavního soudu IV. ÚS 3208/16 ze dne 21. 3. 2017, ve kterém se Ústavní soud zabýval právě kolizí práva na informace a ochrany práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti včetně autorských práv. V bodě 14. odůvodnění nálezu vyslovil, že *„orgány veřejné moci musí k žádostem o informace tohoto druhu přistupovat individuálně a vycházet z pravidla, že je třeba poskytnout zásadně veškeré požadované informace, ledaže jde o výjimku z pravidla a jsou dány závažné důvody pro ochranu autorského práva, které převáží nad právem na informace. Správní orgány a soudy jsou povinny zohlednit objektivní vlastnosti požadovaných informací, i to, nakolik by jejich zpřístupnění znamenalo skutečné (materiální) porušení autorských práv. Současně musí*

zvážit i povahu práva na informace a míru jeho omezení v kontextu individuálních zájmů žadatele i obecného zájmu na kontrole činnosti orgánů veřejné moci. Bude-li třeba, jsou správní orgány povoleny zvážit kolizi práva na informace a ochrany práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti. Ze strany správních orgánů postačí elementární a bezformální úvaha, splňující pouze požadavky srozumitelnosti a přezkoumatelnosti.“

Citovaný text je na místě stručně analyzovat a zdůraznit závěry, které z nálezu vyplývají. Ústavní soud v učiněném testu proporcionality uvedených práv v první řadě stanovil pravidlo, že je třeba poskytnout zásadně veškeré požadované informace, ledaže existují závažné důvody, které převáží nad právem na informace. Ve vztahu k autorskoprávní ochraně jako důvodu neposkytnutí informace je dále nezbytné, aby se povinný subjekt (ve smyslu § 2 informačního zákona) vždy zabýval povahou požadované informace, tedy zda je objektivně možné pokládat ji za předmět ochrany práva autorského. Pokud povinný subjekt dojde k závěru, že informace nese znaky předmětu autorskoprávní ochrany, musí následně posoudit, nakolik by její zpřístupnění znamenalo skutečné, tedy materiální porušení autorských práv. Takto by měly být eliminovány případy odepření informace v situacích, kdy sice určité znaky autorského díla je možné u požadované informace nalézt, avšak jejím poskytnutím nevzniká žádná skutečná újma na autorském právu. A konečně, povinný subjekt se musí zabývat kolizí dvou ústavně zaručených práv, tedy práva na informace a ochrany práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti, a to se zřetelem na individuální zájmy žadatele i obecný zájem na kontrole činnosti orgánů veřejné moci. Ústavní soud zároveň výslovně připustil, že ze strany správních orgánů postačí elementární a bezformální úvaha, splňující pouze požadavky srozumitelnosti a přezkoumatelnosti.

Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí však neobsahuje ani tuto elementární úvahu. Konstatování, že zpracovatel přípravné dokumentace považuje všechna svá plnění ze smluv o dílo za autorská díla, městský soud nepovažuje za *zohlednění objektivních vlastností požadované informace*. Zda určitý objekt je autorským dílem či nikoli, závisí pouze na tom, jestli naplňuje znaky předmětu autorského práva ve smyslu ust. § 2 a násl. autorského zákona, nikoli na subjektivním přístupu jeho domnělého autora. Žalovaný tedy měl osvětlit, jaká vlastní úvaha ho vedla k závěru, že informace požadovaná žalobcem je předmětem autorskoprávní ochrany. Z prvostupňového rozhodnutí dále nelze vyčíst ani to, v čem žalovaný spatřuje zásah do autorských práv, konkrétně zda a proč by zpřístupnění přípravné dokumentace třetí osobě bylo užitím nad rámec účelu vyplývajících ze smlouvy o dílo, a tedy užitím neoprávněným. Prvostupňové rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

Jak bylo naznačeno výše, tato vada řízení nebyla odstraněna ani napadeným rozhodnutím. Rovněž je třeba zdůraznit, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec nevypořádal s odvolací námitkou žalobce, kterou v odůvodnění tohoto rozhodnutí pouze ocitoval, ale dále se jí nijak nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

Z výše uvedeného vyplývá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Tuto stěžejní námitku žalobce tedy městský soud shledal důvodnou. S ohledem na tento právní závěr je nyní nadbytečné zabývat se ostatními žalobními námitkami. Povinný subjekt musí nejprve sám zvážit, jaká je materiální povaha požadované informace a zda je třeba omezit právo na informace ve prospěch ochrany autorského práva, případně z jakých důvodů.

Na základě shora uvedených důvodů dospěl městský soud k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí zrušil podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Městský soud ve smyslu ust. § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil zároveň i prvostupňové rozhodnutí, neboť již prvostupňový správní orgán jako povinný subjekt zatížil řízení vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Současně soud vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, jenž měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měl plný úspěch žalobce, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení, která sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000,- Kč a z odměny za zastupování advokátem, a to za dva úkony právní služby – převzetí a přípravu zastoupení a podání žaloby – ve výši 6 800,- Kč [ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ust. § 7 a ust. § 13 odst. 3 téže vyhlášky].

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 18. října 2017

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu